

MAKTABGACHA TA'LIMDA INNOVATSIYALAR: MAZMUN, YO'NALISHLAR VA AMALIY YECHIMLAR

Maksudova Gulnora Valimuradovna

Toshkent shahar Olmazor tumanidagi 423-
sonli maktabgacha ta'lim tashkiloti direktori

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tizimida innovatsiya tushunchasining mazmun-mohiyati, uning asosiy yo'nalishlari, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari, raqamli va pedagogik innovatsiyalarning bolalar rivojlanishiga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, tarbiyachi-pedagog faoliyatida innovatsion kompetensiyalarni rivojlantirish va maktabgacha ta'lim tashkilotida innovatsion muhit yaratish bo'yicha taklif va tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy texnologiya imkoniyatlari, raqamli va pedagogik innovatsiyalar, Montessori texnologiyasi

Аннотация: Анализируются сущность понятия инновация в системе дошкольного образования, ее основные направления, возможности использования современных технологий, влияние цифровых и педагогических инновация на развитие детей.

Также даны предложения и рекомендация по развитию инновационных компетенций в деятельности педагога-воспитателя и созданию инновационной среды в дошкольной образовательной организация.

Ключевые слова: возможности современных технологий, цифровые и педагогические инновации, Монтессори-технология.

Abstract: The essence of the concept of innovation in the preschool education system, its main directions, the possibilities of using modern technologies, and the impact of digital and pedagogical innovations on children's development are analyzed. Also, proposals and recommendations are given on the development of innovative competences in the activity of a teacher-pedagogue and the creation of an innovative environment in a preschool educational organization.

Keywords: possibilities of modern technology, digital and pedagogical innovations, Montessori technology

Innovatsiya – bu ta'lim jarayonini yaxshilashga qaratilgan yangilik, texnologiya, model yoki pedagogik yondashuv. MTTda innovatsiyalar quyidagi yo'nalishlarda namoyon bo'ladi:

pedagogik innovatsiyalar;

axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) innovatsiyalari;

raqamli ta'lim vositalari;

boshqaruv innovatsiyalari;

psixologik va metodik innovatsiyalar.

Pedagogik innovatsiyalar - maktabgacha ta'limda pedagogik innovatsiyalar yangi usul, shakl va vositalarni joriy qilish orqali ta'lim-tarbiya samaradorligini oshiradi.

Pedagogik innovatsiyalar misollari:

Montessori texnologiyasi;

STEM va STEAM yondashuvlari;

Reggio Emilia metodikasi;

CLIL (fan va tilni birgalikda o'qitish) usuli;

Loyiha metodidan iborat.

Interaktiv o'yin texnologiyalari. Bu texnologiyalar bolalarda mustaqillik, ijodkorlik, tafakkur, muammo yechish va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantiradi.

AKT va raqamli texnologiyalar maktabgacha ta'limda AKTdan foydalanish bolalarga multimedya orqali o'qish, interaktiv mashg'ulotlarda ishtirok etish va vizual ko'rsatmalarni yaxshiroq qabul qilish imkonini beradi.

Raqamli vositalar:

interaktiv doska;

mobil ilovalar (Alifbe, Logic games, ABC Kids);

elektron darslik va platformalar;

AR/VR elementlari;

multimedya o'yinlari.

AKT bolaning fikr yuritishini tezlashtiradi, nutqini rivojlantiradi va o'qishga bo'lgan qiziqishni oshiradi.

Sun'iy intellekt (AI) texnologiyalari AI texnologiyalari bolalarning individual rivojlanish trayektoriyasini aniqlashda yordam beradi.

AI imkoniyatlari:

individual o'quv rejalari;

bolalarning qobiliyati va qiziqishlarini tahlil qilish;

nutq rivojlanishi monitoringi;

intellektual o'yinlar va mashqlar.

AI pedagogning ishini yengillashtiradi va personallashtirilgan ta'limni ta'minlaydi.

Maktabgacha ta'limda innovatsiyalar ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish, bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Pedagoglar innovatsion yondashuvlarni o'z faoliyatiga integratsiya qilgan holda bolalarda XXI asr kompetensiyalarini shakllantirishga erishadilar. Innovatsiya – bu nafaqat texnologiya, balki ta'limga yangicha fikrlash, ijodiy yondashuv va bola shaxsiga individual qarash demakdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni. — Toshkent, 2019.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qarorlari va farmonlari: maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga oid hujjatlar (2017–2024 y.).

3. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. — Toshkent: MTV, 2020.

4. Valiyeva Feruza Rashidovna, Abdunazarova Nargiza Fatxullayevna, Zakirov Alisher Akbarovich. The importance of ensuring the mental, physical, spiritual, spiritual development of educators of pre-school educational organizations. PhD. Valieva Feruza Rashidovna //Bosma //Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI) Volume 12, Issue 8. July. 2021:6919.

5. Valiyeva F.R. Ensuring continuity in the training of future professionals in the education system.// European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences/ Volume 7 Number 6, 2019. ISSN 2056-5852

6. Abdullayeva N.Sh. Leader competency and its specific characteristics in managing the school education system// American Journal Of Social Sciences And Humanity Research ISSN:2771-2141 Pages:152-158|Crossref DOI:https://doi.org/10.37547/ajsshr/Volume04Issue02-23 Published Date: 2024-02-29http://theusajournals.com/index.php/ajsshr/article/view/2548